

ועדת החקירה האזרחית לאסון ה-7.10 הצהרה לתקשורת מיום 1 אוקטובר 2024

דוברים:

דברי פתיחה:

מר חיים רובינשטיין, דובר הוועדה

מר עופר רוזנבאום, יו"ר מטה ועדת החקירה האזרחית

השופטת בדימוס ורדה אלשיך, יו"ר הוועדה

נציגי המשפחות והארגונים:

מר איל אשל, אביה של התצפיתנית רוני אשל ז"ל וממקימי ועדת החקירה האזרחית

גב' הילה אביר, אחותו של לוטן אביר ז"ל שנרצח במסיבת הנובה, וממקימות ועדת החקירה האזרחית

ד"ר אלון פאוקר, חבר מזכירות בארי, שותף בהקמת ועדת החקירה האזרחית

חברי הוועדה:

רנ"צ בדימוס שלמה אהרונישקי, מפכ"ל המשטרה לשעבר

מר רפי בן שטרית, ראש עיריית בית שאן לשעבר ואביו של אלרואי בן שטרית ז"ל שנפל בקרב על נחל

עוז

תא"ל במיל' יהודית גריסרו, היוהל"ן לשעבר

פרוטוקול

דברי פתיחה:

חיים רובינשטיין: שלום לכם, ותודה שבאתם. ראשית, לפני שנתחיל, כולנו מחזקים את כוחות

הביטחון במשימתם להשבת הביטחון לתושבי מדינת ישראל. בשבוע הבא נציין

את יום השנה לאסון הגדול ביותר שידע העם היהודי מאז השואה. אך למרבה

הפלא, עד כה לא הוקמה ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק את הכשלים ותתקן

את הדרוש תיקון. לפני מספר חודשים מאות משפחות שכולות באמצעות ארגונים מייצגים חברו יחד על מנת להתחיל לחקור באופן אמצעי ולהשיג תשובות עבור יקיריהם. היום, לאחר שמיעת כ-130 עדויות דרמטיות ומתסכלות, ולאחר שהתברר בשיחות עם נבחר ציבור שונים כי עם פתיחת מושב החורף של הכנסת ישנה כוונה לשנות את חוק ועדת החקירה הממלכתית ולבנות קונסטלציה חדשה שתחקור את האסון, נציגי המשפחות וחברי הוועדה ימסרו כעת הודעה לתקשורת בה יכריזו על הצעדים הבאים של ועדת החקירה האזרחית. אני מזמין את עופר רוזנבאום, יו"ר מטה ועדת החקירה האזרחית.

עופר רוזנבאום: לפני חודשיים וחצי קמה ועדת החקירה לחקר אסון ה-7.10. מאז הקמתה שמעה הוועדה מאות שעות עדויות, ונחשפה באופן אישי ובלתי תלוי למימדי האסון האדיר. למדנו עד כמה חוסר המוכנות הביא לפגיעה קשה גם לאחר ה-7.10, ועד כמה היו אלו האזרחים שנתרמו, שתרמו, שמילאו את מקומה של המדינה ביותר מדי מקומות, ועדיין עושים זאת. מעל כל אלו מרחפת מילה אחת, שהפכה כמעט גסה בשנה האחרונה, והיא אחריות. הצטערנו לגלות שבשעה שאנחנו רודפים אחרי האמת, אחרי תשובות, אחרי האחריות, יש כאלה שבורחים ממנה. נדהמנו לגלות שבשעה שאנחנו פועלים שאסון כזה לא יקרה עוד לעולם, גורמים בממשלה פעלו ועדיין פועלים כדי לנסות ולעצור אותנו. בשעה שרוב מוחלט של אזרחי ישראל דורשים הקמת ועדת חקירה ממלכתית, יש מי שמנסים לחפש קיצורי דרך, למרוח זמן בציפייה שהציבור הישראלי ישכח. אני רוצה להיות ברור - הציבור הישראלי לא ישכח. לציבור הישראלי מגיעות תשובות, ולמשפחות השכולות מגיעה נחמה, וזו בדיוק הסיבה שקמנו. הכרזנו מתחילת הדרך שמטרתנו היחידה היא הקמת ועדת חקירה ממלכתית, והיום אין לנו צל של ספק לגבי חוסר הנכונות

של ממשלת ישראל להקים את אותה ועדה, שכולנו כל כך זקוקים לה. חוסר הנכונות הזו, חוסר האמון של הציבור הישראלי, חוסר הצדק כלפי משפחות הקורבנות, אלו בדיוק הסיבות שבגללן אנו מודיעים היום על עצירת פעילותה השוטפת של הוועדה לטובת כתיבת דוח והצגת מסקנותיו לציבור. הוועדה תתכנס בשבועות הקרובים באופן פרטי לכתיבת דוח, ובסיומם תדווח על ממצאיו לציבור.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את יו"ר הוועדה ורדה אלשיך.

בוקר טוב. אני רוצה לפתוח את הדברים ולומר שאנחנו מחבקים ומחזיקים ידיים לכוחות שלנו בלבנון, שמוכיחים לנו שיש גם הצלחות, והצבא יודע לעשות את זה, ואנחנו עדים להן בשבועיים האחרונים. זה דבר שדווקא מביא אותי לומר שאנחנו מתחזקים ברצון ובחובה לדעת מה קרה לנו ב-7 באוקטובר. מה קרה שהביא אותנו לאסון, כפי שנאמר, הגדול ביותר מאז השואה. הרוב המכריע של התושבים, ולפי סקרים בין שמונים לתשעים אחוז, מבקשים להקים ועדת חקירה ממלכתית. בינתיים הוועדה הזאת מתמהמהת, ומנסים למסמס אותה. לכן קמו גופים שחשבו שמגיע לנו, לכולנו, לכל האזרחים, ובמיוחד למשפחות השכולות, לדעת מה בדיוק קרה. לכן חשבו שטוב יהיה שיתחיל במלאכה גוף חסר פניות, ויאסוף ראיות ויביא בפני ציבור האזרחים הכואבים את התובנות ואת העדויות הראשונות לגבי הסיבות שהובילו לשם. צה"ל והשב"כ בעצם כבר עוסקים בזה, ומיישמים תוך כדי המלחמה לקחים. בשני הגופים הזדרזו ראשי המערכת ליטול אחריות, ולא השאירו ספק שיתפטרו. לא כך הממשלה. הוועדה הזאת נועדה לבדוק את כל הגורמים, ובתוכם גם הממשלה וראשי הממשלה בשנים האחרונות שקדמו לאסון, אסון שהביא לרציחת ילדים רבים, כולם אזרחים שלווים, לכורח לצאת למלחמה בה נפלו אלפי חיילים, עשרות פצועים, והגרוע מכל הוא הבידוד של ישראל בזירה

ורדה אלשיך:

הבינלאומית. אנחנו פנינו לכל גווי הקשת, והוצאנו קול קורא שיבואו אנשים וימסרו מה שיכול לעזור, למסור עדויות מכלי ראשון. העובדה היא ששמענו כ-130 עדים עד היום. עדים שהניחו בפנינו, ואני מנסה אולי להמעט, תמונה מבהילה ומזעזעת ברבדים השונים. העדויות חידדו את הצורך הדחוף להקים ועדת חקירה ממלכתית, וזהו צעד חיוני והכרחי כדי להתחיל במסע הקשה והמפרך של שיקום החברה הישראלית. אם לא יעשה כך, חוסנה ועתידה שלנו כמדינה ימשכו כאיום קיומי של ממש, כאשר האסון הבא יכול להיות בפתח. מי שאינו חושש מהאמת ואינו מבקש להסתיר אותה לא מפחד מהקמת ועדת חקירה ממלכתית, שתחקור את האמת בצורה אובייקטיבית על פי הוראות החוק הקיים, ואני מדגישה, החוק הקיים. מי שאינו חושש לא מבקש להעביר את הדיון באסון הנורא לוועדה שמסוג הוועדות שמסקנותיהן לא תיושמנה ולא מיושמות, וגרוע מכך, מבקש לשנות את החוק על מנת שיתאים לצרכיו. מקבלי ההחלטות, אני קוראת לכם, בואו תגלו אחריות ממלכתית והקימו ועדה ממלכתית. תודה.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את איל אשל, אביה של התצפיתנית הגיבורה רוני אשל, וממקימי ועדת החקירה האזרחית.

איל אשל: שלום לכם. תודה רבה שבאתם. בבוקר זה אני רוצה לשלוח חיבוק גדול לכל חיילי צה"ל באשר הם, במשימתם להשבת הביטחון לתושבי מדינת ישראל. אנחנו מאחורכם. אך אסור לנו לשכוח כי במנהרות החמאס נמקים כעת 101 חטופים מאז אותו יום ארור של ה-7.10. ביום השואה ההוא, לפני שנה, קולן של רוני וחברותיה הגיבורות נדם לעד. אך אל תטעו, קולן ימשיך להדהד לעולמי עד. בעוד כשבוע נציין כולנו את יום השנה לאסון הנורא ביותר שידע העם היהודי מיום הקמת מדינת ישראל. אך עד כה, לצערי הרב, לא קמה ועדת חקירה ממלכתית

שתאפשר לנו להתחיל את תהליך התיקון וההחלמה שכל כך נדרשים לנו כעם שחפץ בחיים. היכולות המרשימות בצפון בשבועיים האחרונים מחדדות עוד יותר את הצורך לחקור, ללמוד ולהפיק לקחים מה קרה לנו באותה שבת ארורה. מדוע שם נכשלנו? לפני מספר חודשים נאלצנו נציגי משפחות שכולות להקים את ועדת החקירה האזרחית, לאחר שהתברר לנו כי אין כל כוונה להקים את אותה ועדת חקירה ממלכתית כפי שקבע החוק. ובשל כך, יצאנו לדרך כדי להתחיל ולבנות את הפאזל הכל כך גדול של אותו אסון נורא, שלקח מאיתנו את יקירינו. עד כה הופיעו בפני הוועדה כ-130 עדים יקרים ואמיצים, שסיפקו לנו תמונה מבהילה ברבדים רבים מאוד. לאחר שמיעת העדויות המטרידות, אנו אומרים היום באופן חד וברור - חובה עלינו להרים את המסך ולהתפכח מהעיוורון שסימא בעלי תפקידים רבים מהדרג המדיני והצבאי על פני עשרות שנים. ללא הרמת המסך, ביטחונה, עתידה וחוסנה של מדינת ישראל נתונים לאיום קיומי של ממש, והוא האסון הבא שכבר לפתחנו. בשבועות האחרונים אני שומע מכל מיני חברי כנסת, כולל שרה בכירה במדינת ישראל, אך לפני יומיים, כי יש כוונה לשנות את חוק ועדת החקירה הממלכתית, כך שבמילים אחרות יהפוך לוועדת הטיוח לאסון ה-7.10. אני עומד בפניכם כאן הרגע, היום, זועק בקול חד וברור - כל ניסיון של שינוי החוק על ידי המתווה שאליו מכוונת הממשלה עם כינוס מושב החורף של הכנסת עלול להתבסס על דילים פוליטיים. לא יקום ולא יהיה. לא נאפשר את חקירת מותה של בתי היקרה, רוני, מותן של חברתיה וכן של כל הנרצחים והחללים משואת ה-7.10 ועד היום, לחקירה פוליטית באמצעות ועדה שתוקם על ידי דילים וקומבינות. אי הקמת ועדת חקירה ממלכתית היא בבחינת הוספת חטא על פשע. לקראת הימים הנוראים שלפנינו, ובתוכם יום הכיפורים, זהו הזמן לחשבון נפש אישי ולאומי, על

מנת להיות ראויים למחיר הכבד ששילמו רוני וחברותיה, וכולנו, אלפי משפחות במדינת ישראל. בחודשים האחרונים פנו אליו מאות משפחות שכולות, ובימים האחרונים ביתר שאת. כולם מבינים שהימנעות מהקמת ועדת חקירה ממלכתית כקבוע בחוק משמעותה פגיעה בחוסן הלאומי. עלינו לחקור לעומק את האסון הגדול ביותר של העם היהודי מאז השואה. תודה רבה.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את הילה אביר, אחותו של לוטן ז"ל, שנרצח במסיבת הנובה. נציגת ועדת משפחות נרצחי המסיבות וממקימות ועדת החקירה האזרחית.

הילה אביר: שלום לכולם, תודה שאתם כאן. אני הילה אביר, עומדת פה היום לאחר מספר חודשים בהם האזנתי לעדויות, חקרתי, הצלבתי מידע, ועדיין לא קיבלתי את התמונה המלאה והשלמה למחדל ה-7.10. כן קיבלתי מושג על התנהלות קלוקלת, על מידע חסר ואולי מוסתר, ועל אי לקיחת אחריות. אחי לוטן חגג חיים מלאים וטובים במסיבה, אבל לא חזר הביתה. אני אספר לכם קצת על לוטן, ילד הפרא שחי את חייו לפי צו לבו. אולי הוא ידע שהם יהיו קצרים מדי. בן 24 וחצי לנצח. ילד יפה, גבוה, מואר, שחי מזריחות לשקיעות. ילד של אבא. הוא היה בדרך הביתה, דיברתי איתו. הוא כבר ידע מה קורה. כוחות הביטחון המועטים שהיו הקימו מחסומים שהחזירו את אחי ואת חבריו אחורה למיגוניות למלכודת מוות. לוטן מצא את מותו. הוא נרצח באכזריות, וארבעה ימים לא ידענו מה עלה בגורלו. הוא נרצח במיגונית בבארי. בחודשים האחרונים הידיעה שלוטן כבר היה יכול להיות בביתו במיטתו בשעות הבוקר המוקדמות מדיר שינה מעיניי. ככל שדיברתי עם הורים וחברים אחרים, התסכול גבר. עם התחקיר של בארי שצולם ב"עובדה", ופנינו לפרקליטות בבקשה לקבל את הצילומים, מראים את המחבלים בשעה 6:30 בבוקר בכניסה לקיבוץ, אז הוכרזה פקודת פרש פלשת, פקודת

מלחמה. אם כך, למה הפקודה לא הגיעה לשטח? איך יכול להיות שלא הוקם חפ"ק לאירוע, משותף לצבא, למשטרה ולשב"כ? מוקד 100 של המשטרה היה היחיד שהייתה לו תמונת מצב. איך זה שהמידע לא ירד לשטח? וזה רק קמצוץ מהשאלות שאני שואלת. כל כך הרבה שאלות, מחדלים, טעויות וחוסר תפקוד. כולכם שמחתם ביום שישי כשהצליחו להגיע לנסראללה. שבוע לפני התרגשתם ממבצע הביפרים המשוכלל. אני רק הפכתי ליותר מתוסכלת. אם יש לנו את היכולות האלה, איפה לעזאזל הייתם ב-7 באוקטובר? חייבת לקום פה ועדת חקירה ממלכתית כלשון החוק, בלי קומבינות ובלי הנדוסים. כל ניסיון לשנות את החוק על ידי אלה שבין היתר צריכים לתת את התשובות יהפוך את הוועדה לוועדת הטיוח לאסון ה-7.10. אותנו זה לא ישתיק. עד שתקום ועדת חקירה שתאפשר לנו להפיק לקחים מהטעויות, אף אחד מאזרחי ישראל לא בטוח. איך נדע לתקן, אם אנחנו לא יודעים עד כמה עמוק הקלקול? איך יתכן שאנחנו מציינים שנה ואנחנו עדיין לא יודעים מה קרה? איך אתם יכולים לישון בלילה? אני אלחם כמה שצריך על האמת ועל הצדק, כדי שהאסון הזה בחיים לא יקרה שוב, ונוכל ללכת לישון במדינה שלנו בידיעה שאנחנו בטוחים. בהזדמנות זו אני אגיד תודה לחיילים בשטח שמסכנים את חייהם כדי שאנחנו נוכל לישון בשקט. אני רוצה לחזק את המשפחות שלהם, ואת משפחות החטופים. אנחנו לא נפסיק להילחם עד שכולם יחזרו הביתה.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את ד"ר אלון קאופר, חבר מזכירות קיבוץ בארי, שותפים בהקמת ועדת חקירה האזרחית.

אלון קאופר: גם אני מבקש לחזק את כוחות הביטחון. בנימה אישית, חברי בארי גם חלק מהלחימה בצפון, ואני מאחל לשובם של כל החיילים בשלום הביתה.

מכובדיי, לפני חודשיים וחצי עמדנו כאן כדי להכריז על השקת ועדת חקירה אזרחית כתחליף לוועדת חקירה ממלכתית של קמה. כאשר מתרחש האסון הגדול בתולדות המדינה, מתחייב שיש לחקור אותו במסגרת הליך התיקון. זה לא קרה משום ששולטת כאן ממשלה שהפקירה את אזרחיה ב-7.10, ומאז לא עשתה דבר כדי לשקם את אמונם בה ולתקן את המצב. לא בקשת סליחה, לא התנהלות נחושה ועניינית להשבת החטופים, אלא להפך. לא הגעה להלוויית נרצחים. טקס ממלכתי לשנה לטבח כנחוה כיריקה בפנים ממש, ומה לא? הניסיונות המגוחכים לגבש חלופה פוליטית לוועדת החקירה הממלכתית המעוגנת בחוק, ועוד ועוד. לא רק שהפקרנו אתכם, לא רק שאנחנו עושים כל מה שאפשר כדי שתרגישו שלא אכפת לנו מכם ומהחטופים שלכם, גם לא נחקור. כי מה לנו ולהשבת אמון, שיקום הקהילות, הצלת המדינה מהאסון הבא ושאר הדברים שאין לנו מהם תועלת פוליטית מיידיית? משכך מתנהלת הממשלה, אין זה פלא שחודשיים וחצי לאחר שהוקמה ועדת החקירה האזרחית, ולאחר שאנחנו עדים לעדויות מסמרות השיער ששמעה, שום דבר לא זז בקרב הממשלה האטומה והמתנכלת הזאת. אז כן, יכולה להיות דרך אחרת. מערכת הביטחון כשלה לא פחות מהדרג המדיני, אבל מיד לאחר הכישלון החלה לבחון את עצמה ולתקן את דרכיה, להתעשת ולפעול באופן מיטבי. ברור שמאפיין את ראשיה רק דבר אחד - טובת המדינה, הישגיה, ובשבועיים האחרונים הם בהתאם לכך, אך מדגישים עוד יותר את חוסר האחריות שבו פועלת ממשלת ישראל. השבוע חזינו פעם נוספת בניצחון הפוליטיקה הקטנה, במקום לזרז את החלפת הממשלה שכשלה ב-7.10 ולא עשתה מאז דבר לתקן את דרכיה, בחר פוליטיקאי שיודע היטב שזה המצב את ההפך - גדעון סער נכנס לממשלה, ומאפשר בכך את המשך ההפקרות, המשך הסדרי גיוס

שערורייתיים, בעת שברור שצה"ל קטן מדי. המשך הפקרה מודעת של החטופים משיקולים פוליטיים, אי ניצול הישגים צבאיים להסדר מדיני יציב, וטיוח להכרח לחקור את המחדל וגורמיו. לא נחקר, לא נלמד, לא נתקן. נמשיך לגלות חוסר אחריות בלתי נתפס כלפי היכולת של מדינת ישראל להמשיך להתקיים. וכל זאת למה גדעון סער? מה יצא מזה לאזרחי ישראל? איזה תשובות יש לך לחברי הקהילות החרבות שחבריהן חטופים עדיין ואיבדו כל אמון בממשלה, כפי שהיה קורה לכל אדם שפוי במקומם? באיזה סרט סידור העבודה הפוליטי הזה לך ולחבריך שווה את המשך הדרך של הממשלה במקום חקירה כבסיס לתיקון? לכן, בשם קיבוץ בארי ותושבי הנגב המערבי בכלל, אני מגבה את החלטת חברי ועדת החקירה האזרחית לזרז את שלב גיבוש הדוח שלה. אני מבין מחברי הוועדה שהוא צפוי להיות מזעזע, או מבהיל כפי שאמרו כאן קודמיי. אנחנו חייבים להמשיך ולהיות נחושים - אם הממשלה לא עושה את מה שמתבקש, הלחץ האזרחי חייב לעשות זאת. הוועדה הזאת והדוח הזה שתוציא הם דוגמה ונדבך חשוב לכך. אזרחים במקום ממשלה. אנחנו מכירים את מציאות החיים הזאת בשנה האחרונה לצערנו, ועלינו להמשיך בכך בכל הכוח עד שיתחיל תהליך התיקון. המסר הוא חד משמעי, וצריך ללכד כל מי שמדינת ישראל והמפעל הציוני יקרים לו - ההפקרות נגמרה. לא ניתן לכם אותו. תודה רבה.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את חבר הוועדה, מר רפי בן שטרית, אביו של גיבור ישראל אלרואי בן שטרית, שנפל בקרב הגבורה על נחל עוז.

רפי בן שטרית: השבוע ציינו 12 חודשים עבריים מלאים לנפילתנו של הבן היקר שלנו אלרואי בקרב בבסיס נחל עוז. אלרואי והחברים שלו, ארבעת לוחמי הבלון, לקחו אחריות מא' עד ת', השיבו אש, לחמו, הרגו מחבלים, דיווחו למפקדים שלהם, טיפלו

בפצועים, ושילמו את המחיר הכבד והיקר מכול. מסרו את חייהם, את נשמתם, להגנת המולדת ולחירות ישראל. הם לקחו אחריות. יש כאלה שמתנערים מהאחריות שלהם, בורחים ממנה, מתחמקים ממנה, ועושים הכול כדי שלא נדע מה קרה, איך קרה, ובעיקר מה אנחנו צריכים לעשות כדי שזה לא יקרה שנית. שמעתי השבוע נבחר ציבור, אפילו סמל שלטון בכיר מאוד במדינה, שמנסה להכין את הטיוח או את החוק לטיוח הבדיקה המעמיקה והיסודית, שהיא מחויבת המציאות והיא הכרח שאי אפשר יהיה לחמוק ממנו. כל ניסיון פתטי להקים ועדה פריטטית, ממשלתית לאומית או כל וריאציה אחרת, הוא ניסיון שייכשל. אנחנו לא ניתן לזה לקרות. אנחנו לא ניתן לאף אחד לטייח, ולא ניתן לאף אחד לברוח. בחודשים האחרונים שמענו מעל ל-130 עדים ועדויות. התמונה הכללית שעולה היא תמונה מטרידה, עצובה, כואבת, וצריכה להדיר שינה מעיני כל אזרח ואזרחית במדינה הזאת. אנחנו נתכנס לכתובת סיכום הביניים שלנו, אבל דבר אחד ברור - ועדת חקירה ממלכתית כלשונה בחוק חייבת לקום, ויפה שעה אחת קודם. לקראת ציון יום השנה הלועזי לשבעה באוקטובר, ובעצם הימים הנוראים האלה, ימים שמקבלים משמעות מצמררת, לקראת יום הכיפורים הקרב ובא, חובה על כולנו במסגרת חשבון הנפש האישי לקיים גם חשבון נפש לאומי, ולראות איך מתחילים את תהליך התיקון של החברה הישראלית. התהליך הזה חייב לעבור ראשית כול בהקמת ועדת חקירה ממלכתית. אנחנו הוועדה היחידה במדינת ישראל שמצפה שיפזרו אותה. ברגע שתוקם ועדת חקירה ממלכתית, אנחנו נעביר את כל החומרים לאותה ועדה שתוקם, ובעצם נסיים את העבודה שלנו. דבר אחרון שאני רוצה לומר זה שאי הקמת ועדת חקירה ממלכתית זה הוספת חטא על פשע. אי אפשר להמשיך ולמרוח את אזרחי מדינת ישראל ואת

משפחות נפגעי השבעה באוקטובר בכל מיני תירוצים של "אנחנו נמצאים בלחימה", או ש"עדיין לא הגיע הזמן" או "עדיין לא הבשיל הזמן". זה הזמן וזו העת, חייבים להקים ועדת חקירה ממלכתית. בכל מקרה ומצב אנחנו נכתוב את סיכומי הביניים שלנו, ונעביר את הכול לוועדת חקירה ממלכתית לכשתקום. אני רוצה מכאן לשלוח חיזוק וחיבוק לחיילי צבא ההגנה לישראל, בים, ביבשה ובאוויר, מתפלל להשבת החטופים והשבויים כולם, בלי יוצאים מהכלל, מפונים לבתיהם בצפון, ולכל אזרחי ישראל שבאמת תכלה שנה וקללותיה, ותחל שנה וברכותיה.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את חברת הוועדה, תא"ל במילי יהודית גריסרו. מיד לאחריה המפכ"ל לשעבר, שלמה אהרונישקי, יסכם את הדברים. יהודית, בבקשה.

יהודית גריסרו: בוקר טוב, ותודה רבה שאתם כאן. בלב דואג וגאה גם אני מתפללת ומייחלת לשלומם של חיילי צה"ל וכוחות הביטחון בזירות כולן, וישו בו בשלום ליקיריהם ולביתם בריאים ושלמים. לפני הכול, אני מבקשת לשלוח הערכה ותודה ענקית ללוחמים, להורים, למשפחות ולמומחים שבחרו לשתף ולחלוק בפתיחות, באריכות, באומץ ומתוך תחושת אחריות את סיפורם ואת דעתם עם חברי הוועדה. הכאב, היגון והצער שעטפו הרבה מהעדויות אשא אותם ונישא אותם איתנו לעד. התמונה שמצטיירת מהעדויות כבר נאמר, מבהילה. התמונה שניבטת מכל פינה מדגישה את הדחיפות בהקמתה של ועדת חקירה ממלכתית. יש חשיבות ודחיפות בהשלמת התמונה. יש חשיבות ודחיפות בחקר האמת עד תומה. הכישלון והחידלון שנראים מכל עבר ב"מלוא הדרם" במרכאות מכופלות מחייבים תיקון עמוק ויסודי שכנראה יערך שנים ארוכות. צעד ראשון והכרחי במסע התיקון וההבראה הוא חקר האמת, ללא משוא פנים, נטול פניות, ושלא יתגנב אפילו בדל של חשד של טיוח מצד כזה או אחר. המינימום, באמת המינימום, שאנחנו יכולים

לעשות למענם של מי ששילמו את המחיר היקר כל כך, שלעולם לא ידעו מנוח - זה לחקור באמת ובתמים עד תום את השורשים ואת הסיבות למחדלים ולכישלונות. המינימום שאנחנו חייבים לעשות למען כולם, למענה של המדינה האהובה, למען אזרחיה, למען הביטחון ולמען החוסן הלאומי זה להודות בכשלים ובמחדלים בפה מלא, ולשאת על כתפיו, מתוך תחושת מחויבות, את מלאכת התיקון. אני מאחלת שבשנה הקרובה שאנחנו על סיפה אמת, אחריות, תיקון ומחויבות לכך אלה יהיו שיאירו את דרכנו. תודה רבה.

חיים רובינשטיין: אני מזמין את חבר הוועדה, שלמה אהרונישקי, המפכ"ל לשעבר.

שלמה אהרונישקי: בוקר טוב לכולם. כחבריי, גם אני רוצה לברך את פעילות צה"ל והכוחות, לחבק את הכוחות ולהתפלל שכולם יחזרו בשלום הביתה. אבל דווקא פעילות זו מעצימה עוד יותר את המשבר והחידלון של השבעה באוקטובר. צל ענק ריחף עלינו, חברי הוועדה, בעיקר תחושת אחריות ומחויבות לנרצחים, למשפחות החטופים, להרוגים, לפצועים, ולבנו עם כולם, אחד-אחד. אני קובע שהאסון הבא עומד בדלת. אני קובע שהאסון הבא עומד בדלת, ועל כך חשיבות הוועדה יותר מכול. שמענו פה ונחשפנו לפסיפס גדול של אנשים, שבאו מרצונם להעיד, לדבר ולספר, ואולי דרכנו לתקן, מה שלא עושה ממשלת ישראל הרעה הזאת. אם לא תוקם ועדת חקירה ממלכתית, לא נדע, לא נחקור, לא נלמד, וברור שלא נתקן. ומעל כל אלה, גם בעדויות נחשפנו לחטא היוהרה והזלזול, כי הרי הכול היה רשום על הקיר. רק לא היה אחד בישראל שניסה למחוק את הכתובת הזאת כדי שהאסון הנורא בשבעה באוקטובר לא יקרה. ראינו איך מדינת ישראל פועלת ומנהלת את ענייניה. אין למדינה תפיסת ביטחון לאומית, הקונספציה מעולם לא אותגרה, "חזון" זאת מילה גסה, ואחריות לא מהווה מצפן כולל ערכי. עזה הייתה בעדיפות

אחרונה מבחינת הקשב. הקבינט לא עושה מה שהוא צריך לעשות. מושגי יסוד כמו הרתעה, הכרעה וניצחון לא ברורים. בעצם אנחנו מתנהלים בתוך תוהו ובוהו שאין לו התחלה, אין לו אמצע ואין לו סוף, ואנחנו רואים את הדברים האלה יום-יום, שעה-שעה, גם אחרי השבעה באוקטובר. כשהמדינה מתנהלת ללא תכלית וללא חזון, ברור שהדברים נראים כמו שנראים. נחשפנו לתרבות ארגונית רעה, שפושה כמעט בכל מקום. תחקירים לא תחקירים, ביטחון שוטף שכשל, גם בתפיסה וגם בביצוע, מצגות במקום בקרות, ואולי המשפט שמסמל מכול את העניין - שטוב 8200 ממראה עיניים. הטלת המשימות שלא ריאליות, נבחנו בעיקר תשומות ולא תפוקות, ואולי המראה ונקודת המבחן המרכזית היא נחל עוז, עם היחידות שהיו שם, שכשאתה נחשף למה שהיה שם, אתה מבין יותר מכול למה בסופו של דבר זה קרה. ועוד פעם, אין אחראים. אני רוצה מילה על תחום נוסף שטיפלנו בו, וזה העורף שלנו. מדינת ישראל לא הייתה ועדיין לא מוכנה להתמודד עם אירוע מסדר גודל כזה. תכנית פינוי לא פינוי, קשר עם האוכלוסייה הוא לא קשר, קשר עם משפחות החטופים לא מתקיים כמו שצריך, ההגנה האזרחית דוללה עד לגמרי, והאחריות בסופו של דבר לא ברורה לגמרי. אגב, תהליך שכבר שנים כולם יודעים - צריך להחליט מי אחראי על העורף, איך מנהלים את העורף, על מנת לתת לא רק תשובות, אלא לתת יכולת לחברה בישראל להתקיים. המלאכה עוד רבה, והלוואי שנמצא מזרז לנפש וביטחון לגוף. אבל אנחנו ממשיכים בדרכנו, ואני קורא מפה, כמו שחבריי קראו - להקים מיד ועדת חקירה ממלכתית, כי אם לא נקים ועדת חקירה ממלכתית, אני חוזר לתחילת דבריי, האסון עומד בדלת. תודה.

חיים רובינשטיין: שאלות בבקשה.

ש: יש לי כמה שאלות. אחת מהן כללית לכולם. דיברתם על ועדת חקירה ממלכתית.

אם אכן תראו שלא תקום ועדת חקירה ממלכתית, מה הצעדים הבאים שאתם הולכים לעשות בנושא?

חיים רובינשטיין: אני אשמח לענות. נמצאים פה מספר משפחות שכולות שוועדת החקירה

האזרחית זו פעולה אחת מתוך פעולות שיבואו בהמשך על מנת להפעיל לחץ להקים ועדת חקירה ממלכתית. נמצא פה רפי בן שטרית, איל אשל, הילה אביר. קודם כל, צריך להגיד, האנשים האלה לא מייצגים רק את עצמם, אלא את ועד נרצחי המסיבות, פורום התצפיתניות וכו'. יהיו פעולות בהמשך הדרך. מאות משפחות כבר עכשיו מתכנסות כדי להבין את הצעדים הבאים.

אלון קאופר: ברשותך גם מילה. מה נעשה אם הממשלה תמשיך להתכחש לחטופים, ומה

נעשה ומה נעשה. יש פה ממשלה לא מתפקדת בכל המובנים. חלק מהעניין חייב להמשיך להיות לקראת השנה הבאה, שבה הקהילות שלנו משתקמות ומתאפסות, לאסוף את הכוחות שלנו ולצאת למערכת אזרחים בכל המובנים. הרי הממשלה לא רק מתפקדת, היא גם לא מתפקדת תוך כדי שהיא נדבקת לכיסא, בלי שהיא מבינה שתפקידה למשול. אנחנו צריכים בכל הכוח ובכל המובנים כולנו יחד להגביר את המאבק האזרחי נגד ממשלת ההפקר.

ורדה אלשיך: אני חושבת שזה לא יהיה נכון ולא יהיה אחראי מצדנו אחרי העבודה שעשינו

שאנחנו נצפה שאף אחד לא יקשיב למה שנעשה. צריך קודם כל לראות את התגובה. אנחנו נוציא דוח, הדוח ידבר בעד עצמו, ואז צריך לראות, אולי בכל זאת משהו יקרה פה.

הילה אביר: אני רק רוצה להגיד שאני לא אנוח באופן אישי עד שלא נדע מה קרה פה, ונדע

איך לתקן. אני לא רוצה שאף אחד ירגיש כמו שאני מרגישה אחרי שאיבדתי את

אח שלי. לא משתקמים, הזמן לא עושה את זה. אנחנו מציינים שנה. שבוע שעבר היו לנו אזכרות. לא מאחלת לאף אחד להרגיש את מה שאנחנו מרגישים, ואני לא מאחלת לאף אחד להיות כמו האימהות ששלחו את הילדים שלהן היום ללבנון, ולא ישנות בלילה כי הן יודעות שאי אפשר לסמוך על מי שמנהל את האירוע. אנחנו חייבים לדעת את האמת בשביל לדעת איך לתקן. אנחנו צריכים לחקור מה היה מקולקל.

שאלה לרפי, אבל כולם יכולים לענות. אתה ידוע כמקורב לגדעון סער, ראינו אותו פה בוועדה, שהוא דיבר על זה שהוא רוצה שתקום ועדת חקירה ממלכתית. עכשיו הוא נכנס לממשלה. האם אתה יודע אם יש סיכום בינו לבין נתניהו בעתיד להקים ועדת חקירה ממלכתית?

ש:

ברשותך אתייחס לשאלה הקודמת שלך. ממשלה שלא תקים ועדת חקירה ממלכתית יורקת בפרצופן של המשפחות השכולות, ואפילו יותר מזה, מחללת את זיכרם הקדוש של ההרוגים והנרצחים. לגבי גדעון סער, אנחנו בידידות קרובה. חייב לומר שהוא היה האישיות הציבורית היחידה במדינת ישראל שליווה אותי ואת משפחתי במשך כל השנה האחרונה, ולא רק בנוכחות אישית פיזית בשבעה, בשלושים, בטקסים ובאירועים השונים, לרבות אירועי הנצחה. החברות שלנו היא כבר חברות אישית, מעבר לעניינים פוליטיים. אני שמעתי אותו, אני יודע את עמדותיו. הוא מאוד תומך בקו ההתקפי הנוכחי של הממשלה. אני חושב שיש לפחות לגבי מה שאנחנו רואים בחזית הצפונית שינוי מאוד משמעותי בהתנהלות של הממשלה, ובוודאי של הצבא - קרב התקפי, צבא ההתקפה לישראל, יצירתיות, נחישות, מודיעין טוב, ורואים גם תוצאות טובות מאוד. אני חושב שזו הייתה הסיבה בעיקר. אני וגדעון סער חברים, אנחנו לא חייבים להסכים על הכול.

רפי בן שטרית:

עד כמה שאני יודע, אין שום הסכמות בינו לבין נתניהו לגבי ועדת חקירה ממלכתית, ובוודאי לא יתמוך בניסיון לשנות את החוק או להקים איזושהי וריאציה אחרת של חקירה שהיא לא ועדת חקירה ממלכתית.

חיים רובינשטיין: כאמור, בחודש הקרוב הימים הנוראים, והחגים שלפנינו, הוועדה תתכנס לטובת עיבוד העדויות ששמענו עד כה, ולטובת הפקת דוח ראשון והצגתו לציבור. בימים הקרובים נפרסם לציבור באמצעותכם את התאריך שבו יוצג הדוח לציבור. תודה רבה.

- הישיבה ננעלה -